

मयाः । धर्माः पञ्चकथैतेषु वर्षाचमविभागजाः ।
 वर्षाच तत्र चत्वारस्ताजिबोध वदामि ते । आर्याकाः
 क्रुरराचैव विविंशाभाविनय ते । विपक्षत्रियवैश्याको
 ऋद्धाच दिजसत्तम । । जम्बूद्वीपमायस्तु तन्मध्ये सुमहा-
 ततः । सुवृक्षजानमंशोऽयं सुवृक्षो दिजोत्तम । ।
 रज्यते मगवांस्तत्र तैर्देवैराकादिभिः । सोमरूपी
 जगत्स्रष्टा सर्वः सर्वेश्वरो हरिः । सुवृक्षोपप्रमाणेन
 सुवृक्षोपसमाहतः । तत्रैवैश्वर्योदेन परिनेयातुकारिणा ।
 इत्येतत्तत्र मैत्रेय ! सुवृक्षोपसदाहृतम् । संक्षे-
 पेण मया भूयः शास्त्रमहं मे निशामय । शास्त्रमन्त्र-
 स्मृतौ वीरो वपुर्मांसतृप्तान् शृणु । तेषाम्ना नाम-
 संज्ञानि सप्त वर्षाणि तानि वै । श्रोतोऽहं हरितश्चैव
 जीमूतो हरितस्तथा । वैद्युतो मानसश्चैव सुप्रभश्च
 महासुते । । शास्त्रमन्त्रेन सप्तद्वीपेषु द्वीपेनेश्वर्योदकः ।
 विस्तारद्विगुणेनाय सर्वतः संवृतः स्थितः । तत्रापि
 पर्वताः सप्त विष्टोयारज्यवोनयः । रक्षाभिष्यञ्जकास्ते
 त तथा सप्तैव निम्नगाः । कुशद्वीपस्तत्रैव तृतीयश्च
 वषाङ्कः । श्रोत्रो यत्र महोपस्थः स चतुर्थो मही-
 धरः । कङ्कस्तु वज्रमः षष्ठो महिषः सप्तमस्तथा ।
 कुशद्वान् पर्वतवरः सरिजामानि मे शृणु । योनितोया
 विहङ्गा च चन्द्रा युक्ता विभोचनी । निहन्तिः सप्तमी
 तार्क्ष्यं चतुर्थाः पापशान्तिदाः । श्वेतश्च कोहितश्चैव
 जीमूतं हरितं तथा । वैद्युतं मानसश्चैव सुप्रभं नाम
 सप्तमम् । सप्तैतानि तु वर्षाणि चातुर्वर्च्युतानि वै ।
 शास्त्रमन्त्रेऽपि च ये वर्षा वगन्त्येते महासुते । कपिचा-
 खादृषाः पीताः कृष्णाश्चैव पूजकं पृथक् । ब्राह्मणाः
 क्षत्रिया वैश्याः शूद्राश्चैव यजन्ति तम् । भगवन्तं सम-
 स्तस्य विष्णुमात्मानमस्मयम् । वायुभूतं सञ्जये-
 र्यन्मिषोऽश्नस्त्वसितम् । देवानामत्र साक्षिष्यमत्रैव
 सप्तनोरमे । शास्त्रमन्त्रे महाद्वीपो नाम निहन्तिकारकः ।
 एव द्वीपः सप्तद्वीपं चतुरोर्देन समाहतः । विस्तारः शास्त्र-
 मन्त्रश्चैव सप्तैव तत्र सप्तमन्तः । चतुरोदकः परिहृतः कुश-
 द्वीपेन सर्वतः । शास्त्रमन्त्रस्तु त्रिस्ताराद्विगुणेन सप्त-
 मन्तः । ज्योतिषतः कुशद्वीपे सप्त पुत्राः शृणुष्व तान् ।
 अहिदो रेणुमंश्चैव सुराणो लम्बनो धृतिः । प्रभाकरोऽथ
 कपिञ्जलाश्चा वरुणश्चैव । तस्मिन् वसन्ति मनुजाः
 सह देवैर्यदानभैः । तत्रैव देवगन्धर्वयक्षिपुर्गणा-
 दिभिः । वर्षास्तत्रापि चत्वारो निजानुष्ठानतत्पराः ।

दमिनः सुप्रियः क्षोहा मन्देहाच महासुते । । ब्रा-
 ह्मणाः क्षत्रियाः वैश्याः शूद्राश्चातुक्रमोदिताः । यथोक्त-
 कर्मकर्तृत्वात् स्नाधिकारश्चाय तैः । तत्र यत्तत् कुशद्वीपे
 ब्रह्मरूपं जनार्दनम् । यजन्तः क्षपयन्त्युपमधिकारफल-
 प्रदम् । विदुषो ज्ञेयश्चैव दुर्तिमान् पुष्पगंजया ।
 कुशेश्वरो हरिश्चैव सप्तो मन्दराचतः । वर्षाचत्वास्तु
 सप्तैव तत्र द्वीपे महासुते । । नद्योऽपि सप्त तासाञ्च
 शृणु नामान्यतुक्रमात् । घृतपापा शिवा चैव पवित्रा
 सम्प्रतिष्ठिता । विद्युदस्ता मही चैव सर्वपापहरा-
 स्त्रिभाः । पान्याः सहस्रयस्तत्र सुदृढास्तथाऽक्षकाः ।
 कुशद्वीपे कुशस्तम्बः संशया तस्य तत् कृतम् । तत्प्रमा-
 नेन स द्वीपो हतोर्देन समाहतः । हतोदश्च सप्तद्वीपे
 क्रौञ्चद्वीपेन संवृतः । क्रौञ्चद्वीपो महाभाग । चतुर्था-
 परो महान् । कुशद्वीपस्य विस्ताराद्विगुणो यश्च वि-
 स्तरः । क्रौञ्चद्वीपे दुर्तिमतः पुत्राः सप्त महात्मनः । तत्रा-
 मानि च वर्षाणि तेषाञ्चैव महीपतिः । कुशो मन्दग-
 शोण्यः पीवरोऽथान्वकारकः । सुनिश्च इन्दुमिषश्चैव सप्तैव
 तत्सुता सुते । । तत्रापि देवगन्धर्वसिंघिताः सप्तनोरमाः ।
 वर्षाचत्वा महासुते ! तेषां नामानि मे शृणु । क्रौञ्च-
 वामनश्चैव तृतीयश्चावकारकः । चतुर्थो हरिश्चैव
 क्षमाभिर्भाष्यक्षमः । देवाहत् पञ्चमश्चैव तथा सः पुण्ड-
 रीकवान् । इन्दुमिष महाशैलो द्विगुणाको पर-
 स्परम् । द्वीपद्वीपेषु ये येषा यथा द्वीपानि ते तथा ।
 वर्षेऽप्येतेषु रम्येषु वर्षेऽप्येतेषु च । निवसन्ति निरा-
 तङ्गाः सहदेवगणैः प्रजाः । पुष्कराः पुष्कलाध्याक्षि-
 ध्याक्ष्याच महासुते । । ब्राह्मणाः क्षत्रियावैश्याः शूद्राश्चा-
 तुक्रमोदिताः । ते तत्र नद्यो मैत्रेय । या विवन्ति शृ-
 णुष्व ताः । सप्त प्रधानाः परतस्तत्तान्याः सुदृढनिम्नगाः ।
 वीरो कुशद्वीपो चैव सप्त्या रात्रिर्मनोजवा । स्वातिश्च
 पुण्डरीका च सप्तैता वर्षनिम्नगाः । तत्रापि वर्षेर्भग-
 वान् पुष्कराश्चैव जनार्दनः । योगिरुद्रश्चैव सप्त
 यक्षसज्जिधौ । क्रौञ्चद्वीपः सप्तद्वीपं दधिमण्डोदकेन
 च । आहतः सर्वतः क्रौञ्चद्वीपतल्लेन मानतः । दधि-
 मण्डोदकश्चापि शाकद्वीपेन संवृतः । क्रौञ्चद्वीपस्य
 विस्ताराद्विगुणेन महासुते । । शाकद्वीपेश्वरस्यापि
 भवस्य सप्तमहात्मनः । सप्तैव तनयास्त्रिंशोऽपि त्रयो-
 वारं च । जलदश्च कुमारश्च सुकमारो मणीरकः । जल-
 दोदः समोदाकिः सप्तमश्च महासुतः । तत्संज्ञान्यपि-